

VALSTYBINĖ VARTOTOJŲ TEISIŲ APSAUGOS TARNYBA

Biudžetinė įstaiga, Vilniaus g. 25, 01402 Vilnius, tel. (8 5) 262 6751, faks. (8 5) 279 1466, el. p. tarnyba@xyvia.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188770044.

Lietuvos Respublikos Seimo
Kontrolieriui Augustinui Normantui
Gedimino pr. 56
01110 Vilnius

2012-05-10 Nr. 4-4489
I 2012-04-02 Nr. 4D-2011/4-1246/3D-1051

DĖL TEIKIAMŲ SĄSKAITŲ UŽ ŠILUMĄ VERTINIMO

Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba 2012 m. balandžio 3 d. gavo Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriaus raštu atsiųstą 2012 m. balandžio 2 d. pažymą Nr. 4D-2011/4-1246 (reg. Nr. 5-2068) dėl skundo. Pažymoje Seimo kontrolierius rekomenduoja imtis priemonių, kad nagrinėjant pareiškėjų kreipimuisi, būtų griežtai laikomasi teisės aktų reikalavimų. Skunde pareiškėjas prašė išspręsti UAB „Vilniaus energija“ teikiamų sąskaitų už suvartotą šilumos energiją teisėtumo ir pagrįstumo klausimus.

Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba, atsižvelgdama į Seimo kontrolieriaus pažymoje išdėstytą tyrimą, vadovaudamasi Vartotojų teisių apsaugos įstatymo (Žin., 1994, Nr. 94-1833; 2007, Nr. 12-488) 12 straipsnio 2 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2011 m. vasario 9 d. nutarimu Nr. 182 „Dėl šilumos tiekėjų sąskaitų (mokėjimo už šilumą pranešimų), teikiamų buitiniams šilumos vartotojams, vertinimo“ (Žin., 2011, Nr. 22-1055) ir šilumos tiekėjų sąskaitų (mokėjimo už šilumą pranešimų), teikiamų buitiniams šilumos vartotojams, vertinimo taisyklėmis, patvirtintomis Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos direktoriaus 2011 m. vasario 24 d. įsakymu Nr. 1-24 (Žin., 2011, Nr. 27-1314), paprašė UAB „Vilniaus energija“ pateikti Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai informaciją, susijusią su pareiškėjo mokesčių už šilumą apskaičiavimu ataskaitiniais laikotarpiais nuo 2010 m. spalio mėn. iki 2012 m. kovo mėn.

Šilumos ūkio įstatymo (Žin., 2003, Nr. 51-2254; 2007, Nr. 130-52228A) 12 str. 2 dalis nustato, kad, jeigu pastate yra daugiau kaip vienas šilumos vartotojas, visas pastate suvartotas šilumos kiekis paskirstomas (išdalijamas) vartotojams, o kiekvienas vartotojas moka už jam priskirtą šilumos kiekį, išmatavus, įvertinus ar kitaip pagal Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos rekomenduojamus taikyti ar su ja suderintus metodus nustatčius, kokia visų vartotojų bendrai suvartoto šilumos kiekio dalis tenka tam šilumos vartotojui. Šių dalių matavimo, nustatymo ar įvertinimo metodą šilumos vartotojai pasirenka Civilinio kodekso (Žin., 2000, Nr. 74-2262) nustatyta sprendimų priėmimo tvarka iš Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos rekomenduotų taikyti metodų. Kiti metodai gali būti taikomi tik suderinti su Valstybine kainų ir energetikos kontrolės komisija. Kol vartotojai pasirenka metodą, taikomas pastato šildymo ir karšto vandens sistemą bei įrengtus atsiskaitomuosius apskaitos prietaisus atitinkantis metodas. Šilumos ūkio įstatymo 25 straipsnyje nustatyta, kad daugiabučio namo buto ir (ar) kitų patalpų savininkas apmoka jam tenkančią dalį šilumos, suvartotos daugiabučio namo bendrojo naudojimo patalpoms šildyti, nesvarbu, koku būdu šildomos jam priklausančios patalpos.

UAB „Vilniaus energija“ 2012 m. balandžio 27 d. rašte Nr. 008-04-788/r3749, adresuotame Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai, paaiškino, kad šilumos energijos, karšto vandens tiekimo, vartojimo ir atsiskaitymo už buto šildymą ir karštą vandenį sutartis Nr. su vartotoju buvo sudaryta dar 2001 m. rugpjūčio 28 d. Minėtos sutarties 6 punktas nustatė bendrą taisyklę, leidžiančią nustatyti butui, o ne bendrojo naudojimo patalpoms, priskirtą šilumos kiekį. SP AB „Vilniaus šilumos tinklai“, o vėliau UAB „Vilniaus energija“, vertindama šilumos energijos suvartojimą atsijungusiems nuo centrinio šildymo sistemos vartotojams, skaičiavo pagal sąlyginį-ekvivalentinį plotą, tokio skaičiavimo nustatymo tvarka buvo įtvirtinta bendrovės lokalinio akto.

Šilumos energijos paskirstymas pagal metodus buvo įtvirtintas 2003 m. gegužės 20 d. priimtame Šilumos ūkio įstatyme. Vartotojams šio įstatymo 12 str. 2 d. nustatyta tvarka nepasirinkus paskirstymo metodo, buvo taikoma galiojanti šilumos paskirstymo sistema. 2008 m. sausio 1 d. įsigaliojus naujai Šilumos ūkio įstatymo redakcijai, bendrovė visuose daugiabučiuose gyvenamuose namuose, kurių vartotojai nėra pasirinkę šilumos paskirstymo metodo, pagal Šilumos ūkio įstatymo 12 str. 2 dalį, pradėjo taikyti pastato ir karšto vandens sistemą bei įrengtus atsiskaitomuosius prietaisus atitinkantį metodą. Kadangi Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2005 m. liepos 22 d. nutarimu Nr. O3-41 patvirtintas Šilumos bendrojo naudojimo patalpoms šildyti kiekio nustatymo ir paskirstymo metodas Nr. 5 vienintelis iš patvirtintų metodų, kuriuo remiantis gal būti nustatyta šilumos dalis, tenkanti bendrojo naudojimo patalpoms, jis ir buvo pradėtas taikyti gyvenamajame daugiabučiame name. Pasikeitus imperatyviam norminiam reguliavimui toliau taikyti buvusią tvarką nebeliko teisinio pagrindo, priešingu atveju, būtų pažeidžiamos kitų šilumos vartotojų teisės į teisingą, atitinkantį teisės aktų reikalavimus šilumos energijos paskirstymą bei vienodų sąlygų užtikrinimą. Kadangi su vartotoju sudaryta šilumos energijos pirkimo-pardavimo sutartis yra tęstinio pobūdžio, susijusi su viešųjų paslaugų teikimu plačiam vartotojų ratui, todėl ji privalo atitikti teisės aktų reikalavimus.

UAB „Vilniaus energija“ pateikė duomenis, kad gyvenamo namo butams (patalpoms) mokėtinos sumos už šilumos energiją apskaičiuojamos pagal Šilumos paskirstymo metodą Nr. 4, patvirtintą Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2005 metų gegužės 5 d. nutarimu Nr. O3-19 bei Šilumos bendrojo naudojimo patalpoms šildyti kiekio nustatymo ir paskirstymo metodą Nr. 5, patvirtintą Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2005 metų liepos 22 d. nutarimu Nr. O3-41, atitinkančius pastato šildymo ir karšto vandens sistemos ir jos prijungimo prie šilumos perdavimo tinklų tipą bei įrengtus šilumos paskirstymui naudojamus apskaitos prietaisus – kai šilumos punkte įrengtas šilumos apskaitos prietaisas matuoja bendrą suvartotą šilumos kiekį, išskiriant bendrojo naudojimo patalpoms priskirtą šilumos kiekį. Mokėtinos sumos už šilumos energiją karšto vandens pašildymui yra apskaičiuojamos pagal vartotojų deklaruotus jiems priklausančių apskaitos prietaisų parodymus arba jų nesant – pagal Vandens vartojimo normas RSN 26-90, patvirtintas Lietuvos Respublikos statybos ir urbanistikos ministerijos ir Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos departamento 1991 m. birželio 24 d. įsakymu Nr. 79/76.

Bendrovė nurodė, kad vadovaujantis Šilumos ūkio įstatymo 15 straipsnio bei jo nuostatų įgyvendinimą detalizavusios Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklių redakcijos, patvirtintos 2009 m. birželio 16 d. Lietuvos Respublikos energetikos ministro įsakymu Nr. 1-95, (2009 m. gruodžio 22 d. įsakymo Nr. 1-255 redakcija) 365 punktu, nuo 2010 m. gegužės 1 d. UAB „Vilniaus energija“ tapo karšto vandens tiekėju daugiabučio namo butų (patalpų) savininkų atžvilgiu - pradėtas taikyti I-asis iš nurodytų Šilumos ūkio įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje apsirūpinimo karšto vandeniu būdas.

Vadovaujantis Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos rekomenduotais taikyti metodais, visas namo įvadiniu apskaitos prietaisu išmatuotas šilumos kiekis paskirstomas butų savininkams: butų šildymui, karštam vandeniui ruošti ir karšto vandens temperatūrai palaikyti.

UAB „Vilniaus energija“ pateikė namo suvartotos šiluminės energijos duomenis nuo 2010 m. spalio mėn. iki 2012 m. kovo mėn., pagal kuriuos buvo parengtos vartotojams sąskaitos. Pasirinktinai vertinamos 2010 metų spalio mėnesio, 2011 metų kovo mėnesio ir 2012 metų kovo mėnesio sąskaitos.

1. Namu suvartotas šilumos kiekis apskaičiuotas pagal pastato įvade įrengto šilumos apskaitos prietaiso rodmenų skirtumą:

2012 m. kovo mėn. 456,456- 363,726=92,73 MWh;

2011 m. kovo mėn. 1121-997,29=123,71 MWh;

2010 m. spalio mėn. 426,36-346,664=79,696 MWh;

2. Butuose ir kitose patalpose suvartotas karšto vandens kiekis apskaičiuotas pagal deklaruotus karšto vandens apskaitos prietaisų butuose rodmenis ir pagal karšto vandens suvartojimo normas:

2012 m. kovo mėn -194,76 m³;

2011 m. kovo mėn - 176,908 m³;

2010 m. spalio mėn. - 262,663 m³;

3. Šilumos kiekis priskirtas karštam vandeniui paruošti 2012 m. kovo mėn. apskaičiuotas butuose ir kitose patalpose suvartotą karšto vandens kiekį padauginus iš šilumos sąnaudų normatyvo šalto vandens kubinio metro pašildymui, kuris nustatytas Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės

komisijos 2009 m. gruodžio 22 d. nutarimu Nr. O3-242 0,05368 MWh/m³. Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2010 m. gruodžio 15 d. nutarimu Nr. O3-317 0,05355 MWh/m³.

2012 m. kovo mėn. $194,76 \times 0,053548 = 10,429$ MWh;

2011 m. kovo mėn. $176,908 \times 0,053548 = 9,473$ MWh;

2010 m. spalio mėn. $262,663 \times 0,05368 = 14,1$ MWh;

4. Normatyvinis šilumos kiekis karšto vandens temperatūros palaikymui - cirkuliacijai, kai yra dvivamzdė karšto vandens tiekimo sistema su vonios šildytuvas, nustatytas Komisijos 2003-12-22 d. nutarimu Nr. O3-116 patvirtinta „Atskirų energijos ir kuro rūšių sąnaudų normatyvai būstui šildyti ir šaltam vandeniui pašildyti bei jų taikymo metodika“ (Žin., 2003, Nr. 124-5667) ne didesnis 0,16 MWh butui per mėn. ir namui:

2012 m. kovo mėn. – 14,88 MWh;

2011 m. kovo mėn. – 14,88 MWh;

2010 m. spalio mėn. -14,56 MWh;

Atsižvelgiant į tai, kad pagal UAB „Vilniaus energija“ pateiktą informaciją 2010 metų spalio mėnesį, 2011 metų birželio mėnesį ir 2011 metų liepos mėnesį šilumos energijos kiekiai karšto vandens temperatūrai palaikyti skiriasi nuo kitų UAB „Vilniaus energija“ paaiškinimuose pateiktų pagal normatyvą nustatytų šilumos kiekių karšto vandens temperatūros palaikymui, Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba kreipiasi į UAB „Vilniaus energija“, prašydama pateikti papildomą informaciją dėl butų ar kitų patalpų, kuriems buvo apskaičiuotas šilumos energijos kiekis karšto vandens temperatūrai palaikyti 2010 metų spalio mėnesį, 2011 metų birželio mėnesį ir 2011 metų liepos mėnesį, nurodant suvartoto šilumos energijos kiekio karšto vandens temperatūrai palaikyti 2010 metų spalio mėnesio, 2011 metų birželio mėnesio ir 2011 metų liepos mėnesio skirtumo nuo kitų pateiktų duomenų priežastis bei nurodant butų ar kitų patalpų, kurioms buvo skaičiuotas šilumos energijos kiekis karšto vandens temperatūrai palaikyti, skaičių. Gavę UAB „Vilniaus energija“ atsakymą, informuosime papildomai.

5. Šilumos kiekis pastato naudingojo ploto ir bendrojo naudojimo patalpų šildymui apskaičiuotas iš pastate suvartoto šilumos kiekio atėmus šilumos kiekį priskirtą geriamam vandeniui šildyti ir šilumos kiekį karšto vandens temperatūrai palaikyti (cirkuliacijai):

2012 m. kovo mėn. $92,73 - 10,429 - 14,88 = 67,422$ MWh;

2011 m. kovo mėn. $123,71 - 9,473 - 14,88 = 99,357$ MWh;

2010 m. spalio mėn. $79,696 - 14,1 - 14,56 = 51,036$ MWh

6. Šilumos kiekis namo bendrojo naudojimo patalpų šildymui 2012 m. kovo mėn. apskaičiuotas šildymui skirtą šilumos kiekį 67,422 MWh padauginus iš koeficiento 0,20, kuris numatytas šilumos bendrojo naudojimo patalpoms šildyti kiekio nustatymo ir paskirstymo metode Nr. 5 ($67,422 \times 0,20 = 13,484$ MWh) ir paskirstant proporcingai visų patalpų plotui ($4986,51 \text{ m}^3$).

Namo patalpai Nr. 93, pagal patalpos plotą priskaičiuojama 0,13999 MWh ($13,484 \times 51,77 / 4986,51$), kas atitinka vartotojo 2012 m. kovo mėn. sąskaitoje nurodytą šilumos kiekį.

2012 m. kovo mėn. $67,422 \times 0,20 = 13,484$ MWh $\times 51,77 / 4986,51 = 0,13999$ MWh;

2011 m. kovo mėn. $99,357 \times 0,20 = 19,87$ MWh $\times 51,77 / 4841,5 = 0,21247$ MWh;

2010 m. spalio mėn. $51,036 \times 0,20 = 10,207$ MWh $\times 51,77 / 4841,5 = 0,1091$ MWh;

Paskaičiuoti šilumos bendrojo naudojimo patalpoms šildyti kiekiai atitinka vartotojo sąskaitose nurodytus šilumos kiekius.

Pagal UAB „Vilniaus energija“ pateiktus duomenis, apskaičiuotos mokėjimo sumos už 2010 m. spalio mėnesį, 2011 metų kovo mėnesį, 2012 metų kovo mėnesį atitinka pareiškėjui () UAB „Vilniaus energija“ pateiktose sąskaitose už 2010 m. spalio mėnesį, 2011 metų kovo mėnesį ir 2012 metų kovo mėnesį nurodytas sumas.

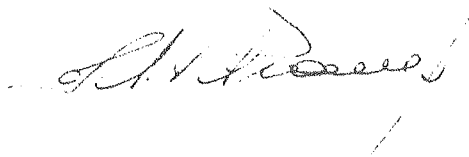
Kaip nurodyta Valstybinės energetikos inspekcijos 2012 m. sausio 9 d. rašte Nr. (12)2R-46. UAB „Vilniaus energija“ patikslinus namo duomenis, nuo 2011 m. lapkričio mėnesio mokesčius už šildymą skaičiuoja ne 93, o 95 butams ir patalpoms, kurių bendras plotas $4986,51 \text{ m}^2$. Pažymėtina, kad Valstybinės energetikos inspekcijos 2012 m. sausio 9 d. rašte Nr. (12)2R-46, adresuotame /

(pareiškėjui), Daugiabučių namų savininkų bendrijai UAB „Vilniaus energijai“, (rašto kopija taip pat adresuota Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai) Valstybinė energetikos inspekcija, vadovaudamasi šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklių (Žin. 2010, Nr. 127-6488) 133.4 punktu, kuriame nustatyta, kad vartotojas privalo pateikti šilumos tiekėjui patalpos ar buto duomenis, reikalingus mokėjimams už šilumą apskaičiuoti, įpareigojo Daugiabučių namų savininkų bendriją / šilumos tiekėjui UAB „Vilniaus energija“ pateikti patalpų/butų duomenis bei

laikotarpį, reikalingą mokėjimams už šilumą skaičiuoti. Atsižvelgiant į tai, Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba kreipiasi į Daugiabučių namų savininkų bendrijos pirmininką dėl informacijos apie namo butų, patalpų plotus, savininkus, patalpų šildymo būdą išskiriant šildomus ir nešildomus plotus) pateikimo. Gavę Daugiabučių namų savininkų bendrijos pirmininko atsakymą informuosime papildomai.

Pagarbiai

Direktorius

Feliksas Petrauskas

Rita Kuštan, tel. (8 5) 261 03 19, el. p. rita.kustan@vvtat.lt

Aleksandra Prokopjeva, tel. (8 5) 2055413, el. p. aleksandra.prokopjeva@vvtat.lt

